

C-29/20. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2020. január 23.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Oberlandesgericht Köln (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. január 10.

Felperes:

Biofa AG

Alperes:

Sikma D. Vertriebs GmbH und Co. KG

[omissis]

Kihirdetve: 2020. január 10.

[omissis]

Oberlandesgericht Köln

Végzés

a Biofa AG, [omissis] Gutsbezirk Münsingen,

felperesnek és fellebbezőnek

[omissis]

a Sikma D. Vertriebs GmbH und Co KG, [omissis] Everswinkel,

alperessel és ellenérdekű féllel

[omissis]

szembeni
jogvitájában

az Oberlandesgericht Köln (kölni regionális felsőbbíróság) hatodik polgári tanácsa
[omissis]

a következőképpen határozott:

I. Az eljárást felfüggeszti.

II. A biocid termékek forgalmazásáról és felhasználásáról szóló, 2012. május 22-i 528/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikke (1) bekezdése [eredeti 2. o.] a) pontjának, 9. cikke (1) bekezdése a) pontjának és 95. cikke (3) bekezdésének értelmezésére vonatkozó alábbi kérdést előzetes döntéshozatalra az Európai Unió Bírósága elé terjeszti:

Egy hatóanyagnak az 528/2012/EU rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti végrehajtási rendelet útján történő jóváhagyása esetén a tagállami bírósági eljárásokban kötelező abból kiindulni, hogy a jóváhagyás tárgyát képező anyagnak az a rendeltetése, hogy az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében a tisztán fizikai vagy mechanikai ráhatáson kívüli más módon hasson, vagy pedig a végrehajtási rendelet elfogadását követően is a jogvitát elbíráló tagállami bíróság feladata annak ténybeli megállapítása, hogy fennállnak-e az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt tényállási feltételek?

Indokolás:

I.

A felek között abban a kérdésben van vita, hogy az alperes jogosult-e egy kártevők elleni védekezésre szolgáló, hatóanyagként kovaföldet tartalmazó terméket akkor is forgalomba hozni, ha az nem valamely nyilvántartásba vett importőrtől vagy gyártótól származik.

A felperes egy közepes méretű vállalkozás, amely mezőgazdasági célokra fejleszt – túlnyomórészt biológiai alapú – termékeket, engedélyezteteti azokat, az engedélyezett termékeket pedig a Németországi Szövetségi Köztársaság, más uniós tagállamok vagy az Európai Gazdasági Térség államaiban forgalomba hozza.

Az említettek közé tartoznak a kovaföld (a hatóanyag számos más néven is ismert) hatóanyagot tartalmazó és a felperes által „InsectoSec®” kereskedelmi néven forgalmazott termékek is. Ezek a termékek a baromfiólakban élő csúszómászó kártevők, különösen a vörös madártetűatka elleni védelemre szolgálnak. [eredeti 3. o.]

A kovaföld nevű hatóanyag egy ásvány, amelyet elhalt kovamoszatok mikroszkopikus méretű vázából nyernek ki és túlnyomórészt szilícium-dioxidból áll. A hatóanyaggal érintkezve a kártevők és az atkák porosak lesznek, ami hatással van a páncéljukon található viaszrétegre (ami eredetileg a kiszáradástól védi az állatokat). A kártevők és atkák ettől kiszáradnak és elpusztulnak.

A felperes az 528/2012/EU rendelet alapján kérelmezte a kovaföld hatóanyag engedélyezését. Benyújtotta ehhez a szükséges dokumentációt, amelyet nem kevés pénzügyi ráfordítással készített el.

A szilícium-dioxid kovaföld létező hatóanyag 18. terméktípusba tartozó biocid termékekben történő felhasználásának jóváhagyásáról szóló, 2017. május 10-i 2017/794/EU bizottsági végrehajtási rendelet szerint a mellékletben szereplő előírások és feltételek betartása mellett engedélyezték a szilícium-dioxid vagy kovaföld hatóanyag felhasználását a 18. terméktípusba tartozó biocid termékekben. A végrehajtási rendelet a kihirdetését követő huszadik napon hatályba lépett. A felperest – jelenleg a hatóanyag egyetlen gyártójaként – felvették az 528/2012/EU rendelet 95. cikke [omissis] szerinti listára.

Az alperes egy webshopon és az eBay online piactéren keresztül állattartóknak és az összetett takarmányok ágazatának kínál termékeket, többek között „a baromfiágazatra szabott kártevőkezeléshez”. Így például forgalmaz egy „HS Mikrogur” kereskedelmi nevű terméket, amely szárnyasatka, különösen a vörös madártetűatka elleni védekezésre szolgál, és ugyancsak a kovaföld hatóanyagot tartalmazza, ugyanakkor a hatóanyagot nem a felperestől szerzi be.

A felperes álláspontja szerint az alperes említett kínálata versenyellenes, mert az alperes megsérti az UWG-nek (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb – a tisztességtelen verseny tilalmáról szóló német törvény) az 528/2012/EU rendelet 95. cikkének (2) és (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett 3. és 3a. §-ait. A kovaföld hatóanyag nem kizárólag pusztán fizikai vagy mechanikai módon hat. A felperes keresetében kérte az alperes abbahagyásra és tájékoztatásnyújtásra kötelezését, kérte továbbá az alperes kártérítési felelősségének megállapítását, valamint a felszólítási költségek megtérítésére kötelezését. [**eredeti 4. o.**]

A Landgericht (regionális bíróság, Németország) a keresetet szakértői vélemény beszerzésében álló bizonyításfelvételt követően elutasította. Az érvényesíteni kíván igények az UWG-nek az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontjával és 95. cikke (2) és (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett 8. §-a (3) bekezdésének 1. pontja, valamint 3. és 3a. §-ai alapján nem állnak fenn.

II.

A jelen jogvita elbírálása az 528/2012/EU rendelet 3. cikke a) pontjának, 9. cikke (1) bekezdése a) pontjának értelmezésétől, valamint a hivatkozott rendelkezések alapján elfogadott végrehajtási rendelet kötérejétől függ. A jogorvoslati kérelem elbírálása előtt ezért lehetőség van az eljárás felfüggesztésére, és az EUMSZ 267. cikk első bekezdés b) pontja és második bekezdése alapján az

Európai Unió Bírósága előzetes döntésének kérelmezésére. Az eljáró tanács ezt a jelen eljárásban szükségesnek találja.

1. A Landgericht (regionális bíróság,) a keresetet megalapozatlannak találta és ezzel kapcsolatban kifejtette:

Igaz, hogy a felek versenytársak és tényleges versenytársi viszony áll fenn. Az is igaz, hogy az 528/2012/EU rendelet 95. cikkének (3) bekezdése az UWG 3a. §-a értelmében vett piaci magatartásra vonatkozó szabály. Az alperes ugyanakkor nem az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontját és 95. cikkének (3) bekezdését sértő módon bocsátott piacra biocid termékeket. Az alperes termékének forgalmazása nem ellentétes az 528/2012/EU rendelettel, mert a termék nem minősül az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának első francia bekezdése értelmében vett terméknek. Az alperes termékének nem az a rendeltetése, hogy károsító szervezeteket a tisztán fizikai vagy mechanikai ráhatáson kívüli bármely módon elpusztítson, elriasszon, ártalmatlanná tegyen, hatásuk kifejtésében megakadályozzon vagy azokkal szemben más gátló hatást fejtsen ki. A Landgericht (regionális bíróság) a 2017/794/EU bizottsági végrehajtási rendelet ellenére jogosult ezt a kérdést vizsgálni. A bizonyításfelvételtől kiderült, hogy az alperes terméke nem felel meg az említett tényállási elemeknek.

2. A jelen ügyben felmerül a kérdés, hogy valamely hatóanyag az 528/2012/EU rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti végrehajtási rendelet útján történő jóváhagyása esetén a tagállami bírósági eljárásokban kötelező-e abból kiindulni, hogy a szóban forgó anyag rendeltetése, hogy az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében véve [eredeti 5. o.] a tisztán fizikai vagy mechanikai ráhatáson kívüli más módon hasson, vagy pedig a tagállami bíróság feladata annak ténybeli megállapítása, hogy fennállnak-e az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt tényállási feltételek.

2. A szóban forgó igények megalapozottsága az UWG-nek az UWG 3a. §-a szerinti versenyjogi jogsértési tényállással és az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontjával, továbbá 95. cikke (2) és (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett 8. §-ának (1) bekezdéséből és (3) bekezdésének 1. pontjából, valamint 3. §-ának (1) bekezdéséből vezethető le. E rendelkezések alkalmazása során tisztázandó kérdések merülnek fel az uniós jog értelmezésével kapcsolatban.

a) Az abbahagyásra vonatkozó versenyjogi igény általános feltételei a jogsértés szempontjából (az UWG 8. §-ának (1) bekezdése, 3. §-ának (1) bekezdése és 3a. §-a) fennállnak.

[omissis].

b) A kereseti kérelem megalapozottsága azon múlik, hogy a jelen ügyben a kérelem tárgyát képező „HS Mikrogur” termék az 528/2012/EU rendelet 3. cikke

(1) bekezdésének a) pontja és 95. cikke (3) bekezdésének hatálya alá tartozik-e. E tekintetben merül fel az 528/2012/EU rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján elfogadott végrehajtási rendelet kötőerejére vonatkozó tisztázandó kérdés.

aa) Az 528/2012/EU rendelet 95. cikkének (3) bekezdése alapján 2015. szeptember 1-jétől nem hozható forgalomba a biocid termék, amennyiben a benne lévő hatóanyag(ok) gyártója vagy importőre, illetve adott esetben a biocid termék importőre nem szerepel az Ügynökség által nyilvánosságra hozott listán. **[eredeti 6. o.]**

(1) A kovaföld esetében a fent említett értelemben vett hatóanyagról van szó, amely az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdésének g) pontja értelmében vett károsító szervezetekre vagy azokkal szemben fejt ki hatását. Nem vitatott, hogy bizonyos atkák – tehát károsító szervezetek – a kovafölddel való érintkezést követően kiszáradnak, és a kiszáradás következtében elpusztulnak. Az alperes piacra is bocsátotta a megfelelő termékeket, amelyek a kovafölddel egy az 528/2012/EU rendelet 95. cikkének (1) bekezdése szerinti listában feltüntetett anyagot tartalmaznak, vagyis egy olyan hatóanyagot, amelyet kérelemre és a dokumentáció benyújtása alapján 2018. november 1-jével jóváhagytak.

A „HS Mikrogur” termék rendeltetése a károsító szervezetek elleni védelem. Valamely termék „rendeltetésének” meghatározása szempontjából az a döntő, hogy a termék hogyan kerül a szokásosan tájékozott fogyasztó elé. Noha a kovaföld széles körben felhasználható, például az élelmiszerágazatban táplálékkiegészítőként és takarmányként, az alperes azt a jelen ügyben „HS Mikrogur” kereskedelmi néven kártevők elleni védelem céljára reklámozza, kínálja és forgalmazza.

(2) A felek között nem vitatott, hogy a felperes egyedüli anyagszállítóként, illetve termékszállítóként szerepel az 528/2012/EU rendelet 95. cikkének (2) bekezdése szerinti listán, az alperes pedig még közvetve sem a felperestől szerezte be az anyagot. Ez lenne azonban a követelmény az 528/2012/EU rendelet 95. cikkének (3) bekezdése alapján, ha a szóban forgó anyag az 528/2012/EU rendelet értelmében vett biocidnak minősülne. Az 528/2012/EU rendelet 95. cikkének (1) bekezdése alapján ugyanis az Ügynökség nyilvánosságra hozza [...] minden olyan hatóanyag és hatóanyagot keletkeztető anyag [...] listáját, amelyekre vonatkozóan a [...] rendelet II. mellékletében, illetve a 98/8/EK irányelv II. A. vagy IV. A. mellékletének – és adott esetben III. A. mellékletének – megfelelő teljes dokumentációt nyújtottak be, és azt valamely tagállam a [...] rendeletben vagy az említett irányelvben előírt eljárásban elfogadta vagy érvényesítette. Az 528/2012/EU rendelet 95. cikkének (3) bekezdése alapján nem forgalmazható az (1) bekezdés szerinti listára felvett érintett anyagból álló, azt tartalmazó vagy azt keletkeztető biocid termék, kivéve, ha az anyag szállítója vagy a termék szállítója szerepel az azon terméktípusra vonatkozó, (1) bekezdés szerinti listán, amelybe a termék tartozik.

(3) Kérdéses, hogy az alperes által forgalmazott termék az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának első francia bekezdése értelmében vett biocid terméknek minősül-e, [eredeti 7. o.] azaz egy vagy több hatóanyagból álló, illetve egy vagy több hatóanyagot tartalmazó anyag vagy keverék-e, amelynek rendeltetése, hogy károsító szervezeteket a tisztán fizikai vagy mechanikai ráhatáson kívüli bármely módon elpusztítson, elriasszon, ártalmatlanná tegyen, hatásuk kifejtésében megakadályozzon vagy azokkal szemben más gátló hatást fejtsen ki.

A Landgericht (regionális bíróság) a bizonyításfelvételt követően abból indult ki, hogy az alperesi termék nem az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdésének értelmében vett tisztán fizikai vagy mechanikai ráhatáson kívüli módon véd a károsító szervezetekkel szemben. Ez a bíróság által kirendelt szakértő meggyőző fejtegetései alapján nyert megállapítást.

A hatásmechanizmus a szorpció, azaz anyagok felhalmozódása valamely fázisban, a kovaföld esetében pedig az adszorpció, tehát atomok és molekulák lerakódása egy felületen. Az elsődleges hatásmechanizmus pontosabban a fiziszorpció, amelynek során az adszorbátum és a felület elektromos szerkezete nagy mértékben változatlanok maradnak. A hatóerők gyengék és a molekulákban lévő Van der Waals kötésekhez hasonlíthatók, azaz dipólus vagy multipólus kölcsönhatásokra vezethetők vissza. Maguk az adszorbált molekulák megmaradnak, esetleg polarizálódnak (a kemiszorpciótól eltérően, amelynek során a molekulák széteshetnek és az adszorbenshez új kémiai kötések jöhetnek létre).

Mivel a kovaföld kémiailag inert (nem lép reakcióra), a felvitelt követő közvetlen kémiai reakcióból nem lehet kiindulni. A szakértő megállapításai alapján abból kell kiindulni, hogy kémiai kötések nem jönnek létre és nem bomlanak fel, a kölcsönhatások pedig lényegében az egyik vagy másik dipólus-dipólus kölcsönhatással létrejövő Van der Waals kötésekre vezethetők vissza. A hatás egy szivacséhoz hasonlítható. A kovamoszatok földrészecskéihez való adszorpció megszakítja a vízhártyát, és a felület megszakadása kiszáradáshoz vezet. A lipidréteg ugyanakkor – nedves környezetben – regenerálódhat.

Abrazív hatások nem teljesen zárhatók ki. Az alapul fekvő összefüggésben és kérdésfeltevésben figyelmen kívül hagyhatók, mivel azok során tisztán mechanikai hatásokról van szó. [eredeti 8. o.]

Az eljáró bírósági tanács csatlakozni kíván a Landgericht (regionális bíróság) hivatkozott ténymegállapításaihoz. A szakértő, akit a felek egymással egyetértésben javasoltak, és aki a kovaföld terén végzett kutatásairól is ismert, kétségtelenül rendelkezik a szükséges szakismerettel, amelyet számos tudományos publikáció is bizonyít. A szakértő továbbá a bizonyítási kérdésre vonatkozóan a kovaföld kártevőkre gyakorolt hatását részletesen leírta. Ez a leírás lényegében megegyezik a felek egyező nyilatkozataival. A szakértő továbbá – miután elmagyarázta a tudományos megközelítés fejlődését – a hatásmechanizmust

szemléletesen és követhetően elmagyarázta. Ennek során meggyőző minősítést végzett el. A szakvéleménynek nem látszanak szakmai hibái, azokra a felek sem hivatkoztak.

A jogvita elbírálása szempontjából ezért döntő jelentősége van annak, hogy a hatóanyagként való jóváhagyás, amelyre a jelen ügyben a 2017. május 10-i 2017/794/EU bizottsági végrehajtási rendelet útján került sor, szükségképpen meghatározza-e a terméknek az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett biocid minőségét, így a jelen eljárásban nem vizsgálendő, hogy fennállnak-e az 528/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett biocidnak minősítés tényállási feltételei.

[omissis]

MUNKADOKUMENTUM